

Het weekend van Het Nieuwsblad

DANIRA

"Ik kan eten klaarmaken, maar ik kan niet koken"

Hoe fout is een kersttrui?

✚ Eva De Roo, helemaal opgewarmd voor De Warmste Week

CHECK

De 50 beste feestwijnen volgens Alain Bloeykens

OGA

VIJF PAKJES PER SECONDE

Bol.com en de race richting de feestdagen

Tom Waes,
de man die al alles zag

"Ik mag niet vergeten hoe uitzonderlijk dit is"

Dennis Praet

"Pas in Italië heb ik geleerd wat tactiek is"

Jan Jambon

"Het mag dan bijna Kerstmis zijn, in de politiek worden zelden cadeaus uitgedeeld"

Vlaamse onderzoekers zorgen voor drie doorbraken

Driemaal hoop dankzij 'Mega Ferre'

Drie Gentse kankeronderzoekers brengen met drie nieuwe studies een rake klap toe aan de agressieve kinderkanker neuroblastoom. Hun inspiratiebron: 'Mega Ferre', de jongen van zes die optimistisch vocht maar stierf aan de ziekte. "De overlevingskans bij deze kanker is amper 50 procent. Wij willen ervoor zorgen dat het 90 procent wordt."

JESSE VAN REGENMORTELEN EN JONAS MAYEUR

Ze zijn drie generaties proffen aan het UZ Gent, met respectievelijk dertig, twintig en tien jaar kankeronderzoek op de teller. Frank Speleman (57) was promotor van Jo Vandesompele (44), die promotor was van Pieter Mestdagh (36). Nu liggen ze met z'n drieën mee aan de basis van drie doorbraken in het onderzoek naar neuroblastoom. Dat is een agressieve kinderkanker die in ons land elk jaar zowat twintig kinderen treft. Baby's, soms pubers, meestal peuters en kleuters. Hun overlevingskans: half-haif.

De ziekte kwam bij ons onder de aandacht door de strijd van Ferre Deene

Grignard uit Kontich. 'Mega Ferre', die twee jaar vol optimisme vocht, maar in 2015 overleed. Hij was zes. Het was het verhaal van Ferre dat het onderzoek van de Gentse biologen en bio-ingenieurs een boost gaf.

"We hadden zijn ouders uitgenodigd op onze tweejaarlijkse retrace met de onderzoeksgroep, om er te spreken over hun traject", zegt Pieter Mestdagh. "Wij zijn onderzoekers, geen artsen. Wij staan dus nogal ver van de patiënten. Wij bestuderen het tumorweefsel van kinderen met kanker, maar we zien die kinderen niet. Het verhaal horen van een koppel dat zijn kind ver-

'Mega Ferre' Deene Grignard vocht twee jaar tegen neuroblastoom, maar overleed in 2015.

loor aan de ziekte die wij onderzoeken en bestrijden, was een erg pakkende ervaring." Jo Vandesompele: "Het is niet altijd evident om gemotiveerd te blijven als je twintig jaar onderzoek doet naar dezelfde ziekte, en je wel stappen vooruit hebt gezet, maar ze niet hebt opgelost. Het was dan ook heel inspirerend om

de ouders van Ferre te horen. Ons onderzoek kreeg een gezicht, en dat gaf ons goesting om er extra tegenaan te gaan."

Dat was twee jaar geleden. Nu pakken de Gentse wetenschappers uit met drie studies die een nieuw licht werpen op neuroblastoom. "Een harde noot om te kraken", noemt Frank Speleman de

in strijd tegen kinderkanker

ziekte. "Ze is moeilijk behandelbaar. Vergelijk met leukemie: daar is de overlevingskans in de afgelopen decennia gestegen tot 90 procent. Hier is dat maar 50 procent, ondanks een heel intensieve behandeling. Maar er komen barsten in de noot."

In een eerste studie, die een paar weken geleden gepubliceerd werd in het wetenschappelijke tijdschrift *Nature Communications*, ontferden Speleman en zijn team een nieuw gen en wierpen zo nieuw licht op het ontstaan van neuroblastoom. "Zie het als een elektrisch schakelbord. We weten nu tenminste in welke schakelaar het fout loopt. En dat maakt de weg vrij voor nieuwe, minder toxische behandelingen."

Een tweede, Duitse studie, waaraan de Gentse proffen meewerkten en die een week geleden gepubliceerd werd in *Science*, voorspelt de overlevingskans van neuroblastoompatiënten. "Het gaat om genetische testen die zeggen welke kinderen wel of niet een gunstige prognose krijgen."

En dan, ten derde, ontdekten Vandesompele en Mestdagh een snellere, goedkopere en veiligere manier om de ziekte op te volgen. "Klassiek gebeurt dat met een chirurgische ingreep of via radiografie", zegt Jo Vandesompele. "Nu kan het met een vrij eenvoudige bloedprik. We kunnen kleine deeltjes, afkomstig van de tumor, opspreken in het bloed. De hoeveelheid deeltjes zegt iets over de ziekte. Met een test om de twee weken of om de maand, kunnen we het signaal van de kanker volgen, en

Frank Speleman, Pieter Mestdagh en Jo Vandesompele: "Het verhaal van Ferre was heel inspirerend voor ons".

PIETER MESTDAGH
KANKERONDERZOEKER

"Als onderzoekers staan wij doorgaans ver van de patiënten. Het verhaal horen van een koppel dat zijn kind verloor aan de ziekte die wij bestrijden, was een erg pakkende ervaring"

zien we of de therapie wel of niet aanslaat. En we kunnen patiënten opvolgen na de behandeling."

Lawine van nieuwe inzichten

De drie proffen zijn enthousiast over hun bevindingen. Blij dat dit soort dure

Mama van Ferre: "Fantastisch dat kinderen beter geholpen worden"

"Ik wist niet dat we zo'n indruk gemaakt hadden", zegt Lotti Walters, de mama van 'Mega Ferre' Deene Grignard, wanneer ze hoort dat haar verhaal een inspiratiebron was voor de onderzoekers. "De oncoloog die Ferre behandelde, heeft gezegd dat er grote stap-

pen gezet zijn in het onderzoek. Dat geeft een dubbel gevoel. De vraag knaagt of het Ferre ook geholpen zou hebben. Maar het is vooral fantastisch dat kinderen in de toekomst beter geholpen kunnen worden."

Intussen draagt Lotti haar el-

onderzoeken - die overigens mee gefinancierd worden door organisaties als Kom op tegen Kanker en het Kinderkankerfonds - wel rijpe vruchten afwerpen. En toch, ze zijn beducht om valse of te hoge verwachtingen te wekken bij patiënten en hun families. "Die monitoring zal niet morgen in de klinieken toegepast worden", zegt Pieter Mestdagh. "Onze studie moet herhaald worden, wat zeker twee jaar in beslag neemt. Dan moeten we de methode toepassen, om te zien of ze ook effectief een meerwaarde biedt voor de patiënten. Maar we hebben in de bestrijding van een zeldzame kanker belangrijke stappen gezet op drie niveaus. Dat is uniek."

Frank Speleman: "Het is een kleine lawine van nieuwe inzichten." Een vergelijkbare doorbraak in leukemieonderzoek kwam er al ruim dertig jaar geleden. Sindsdien is de overlevingskans van 50 naar 90 procent gestegen. Dan denkt een mens: binnen nog eens dertig jaar heeft een kind met neuroblastoom ook 90 procent kans om te overleven. De drie proffen kijken naar de fotokader met het gezicht van Mega Ferre. "Sneller. Het moet veel sneller."

gen steentje bij met de zwz With Love by Ferre. "We doen dat door de ziekenhuiskamers van zwaar zieke kinderen zo aangenaam mogelijk in te richten, met posters en gekleurde verlichting. Zodat het voor hen allemaal wat minder zwaar om dragen wordt." (jvr)

Kerstvakantie is vliegvakantie

De Belg vliegt er komende kerstvakantie lustig op los richting warmere oorden. Dat leren cijfers van de touroperators Tui en Neckermann/Thomas Cook. Tui noteert een toename met 23 procent naar de zonbestemmingen tegenover de kerstvakantie van 2017. Spanje blijft de grote favoriet, vooral dankzij de Canarische Eilanden. Op twee staat Marokko, gevolgd door de Dominicaanse Republiek, Egypte en de Kaapverdische Eilanden. Die vliegpreisen naar de zon zijn bij Tui goed voor 65 procent van de kerstreizigers. De rest verkoopt de skipistes, een autovakantie of citytrip.

Bij Neckermann/Thomas Cook is er een gelijkwaardig beeld. Ook hier zijn vooral de Canarische Eilanden in zwang, maar ook Egypte is terug van weggeweest. (bfg)

Voor het eerst in jaren minder overlastboetes op bussen van De Lijn

In de eerste negen maanden van 2018 heeft De Lijn voor 1.036 reizigers een pv opgesteld wegens overlast op haar bussen. Dat zijn er omgerekend naar jaarbasis (1.381) minder dan in 2017 (1.615), waarmee een einde komt aan een jarenlange stijging van dergelijke pv's sinds 2014 (1.158). Dat blijkt uit het antwoord van Vlaams minister van Mobiliteit Ben Weyts (N-VA) op een schriftelijke vraag van Anke Van dermeersch (Vlaams Belang). Van de in 2018 opgelegde boetes werden er 379 betaald. 436 dosiers zijn nog in behandeling bij De Lijn zelf, 130 zijn nog lopende bij de deurwaarder. 75 boetes werden ondertussen geseponoreerd en 16 bleken onvolledig opgesteld te zijn, zodat ze niet werkbaar zijn. (bfg)